

циализиралъ се по кожарство въ Хлинско (Чехия) и въ Лионъ, основателъ и досегашенъ ръководителъ на реномираната кожарска фабрика Бр. Ив. Калпазанови, Габрово, който бѣ инсталиралъ вече и собствена кожарска работилница въ тоя градъ. За съжаление старитѣ габровски майстори-кожари още отъ откриването на училището, страхувайки се, че то може да разнесе кожарското изкуство отъ Габрово и по другитѣ краища на България, заематъ едно отрицателно становище спрямо тая инициатива и отъ първия още моментъ заработватъ за закриване на училището; и действително тия пакостни домогвания, въпрѣки усилията на директора на училището да ги отклони, се увѣнчаватъ съ успѣхъ: училището едва завършило първия си випускъ, следъ само тригодишно съществуване, бива закрито. Все пакъ то успѣва, въпрѣки всички неудобства, при които сж ставали особено практическитѣ занятия, да даде доста добра подготовка и познания на завършилитѣ курса, както и на следвалитѣ въ него, които съ успѣхъ сж приложили по-късно въ практическата си дейностъ, било като самостоятелни майстори, било като ръководители въ чужди предприятия, добититѣ въ училището познания.

Единъ по-силенъ тласкъ за развитието на нашата кожарска индустрия се дава едва съ прокарването на новия законъ за насърчение на мѣстната индустрия отъ 1905 година, а най-вече съ прокарването на специфичната митническа тарифа презъ 1906 год., които мѣроприятия осигуряватъ на мѣстното производство една по-ефикасна защита спрямо чуждия вносъ. Благотворното имъ влияние не закѣснява да се почувствува и прояви и въ кожарската индустрия: още презъ 1905 год. фирмата Бр. Ив. Калпазанови въ Габрово издига на мѣстото на кожарската си работилница нова фабрична сграда, обзаведена съ барабани и всички модерни приспособления, и започва първа въ тоя градъ производството на гьонъ; презъ сжщата и следващата 1906 година две кожарски работилници въ Шуменъ, на х. Хасанови и х. Токалиевъ, получаватъ облаги по новия законъ и се инсталиратъ фабрично за производството на бланкъ и юфтъ; презъ 1906 и 1907 години се инсталиратъ и дветѣ голѣми кожарски фабрики въ София — тая на Леви Фридманъ & Синъ и на Акц. д-во „Аписъ“; тоже презъ 1907 год. се основава въ Варна кожарската фабрика на Домусчиевъ & Цвѣтковичъ, която почва съ голѣмъ успѣхъ и въ голѣмъ мащабъ производството на гьонъ по типа на внасяния до то-

гава въ голѣми количества отъ Турция (островъ Хиосъ) тъкъвъ, и въ кжсо време успѣва да измѣсти почти напълно тоя вносъ. Малко по-късно — къмъ 1910 год. — се обзавежда фабрично, главно пакъ за производството на гьонъ, и фирмата Хр. В. Марокинджиевъ & Синове въ Габрово. Доста чувствителното покровителство, което мѣстната индустрия получава съ поменатитѣ две мѣроприятия на държавната стопанска политика, не закѣсняватъ да привлѣкатъ вниманието и на чуждия капиталъ: презъ 1908 група белгийски капиталисти откупуватъ кожарската фабрика на бившата фирма Пенковъ, Павловъ & Сие, впоследствие Пенковъ, Поповъ & Сие, която следъ единъ пожаръ презъ 1915 година коренно преустройватъ и увеличаватъ.

Не дълго следъ въвеждането на поменатитѣ покровителствени режими нашата кожарска индустрия започва да се ориентира и къмъ хромовата шава, която специално въ областта на лицевитѣ кожи бѣ направила въ странство голѣми завоевания. Първа фирмата Бр. Ив. Калпазанови презъ 1907 год., покрай другитѣ си производства, въвежда и това на хромово изработени кожи — боксъ и шевро, въ което постига тоже доста насърчителни резултати. По-късно — презъ 1911 година — се основава въ София и специална фабрика за това производство отъ нарочно за целта образувано акц. д-во „Хромъ—Шевро“, което псчва производството на боксъ и шевро въ голѣмъ мащабъ.

За бързото развитие на кожарската индустрия презъ тоя периодъ, независимо отъ по-голѣмото покровителство отъ страна на държавата, е съдействувало въ голѣма степенъ и обстоятелството, че, съ въвеждането на специфичната митническа тарифа отъ 1906 год., се създаде една още по-ефикасна защита и протекция и на мѣстното обущарство, до степенъ да се направи почти невъзможенъ вносътъ на готови обувки отъ чужбина, което обстоятелство предизвика едно бързо засилване развоя на мѣстното обущарство, а заедно съ туй и едно бързо засилване на търсенето и консумацията на кожени материали.

Въпрѣки голѣмото развитие на кожарската индустрия следъ 1906 год., тя въ навечерието на войнитѣ все още не е въ положение да задоволи нуждитѣ на страната отъ обработени кожи и вносътъ на такива отъ чужбина остава доста значителенъ и се движи къмъ 90 до 100 милиона днешни лева годишно.

Презъ общоевропейската война цѣлата кожарска индустрия бѣ милитаризирана и